

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Καδμεία νίκη.

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀναγινώσκουμεν ἐνίοτε : ἡ Κυβέρνησις ἐκέρδησε νίκην Καδμείαν· ἡ ἀντιπολίτευσις ἐνίκησε νίκην Καδμείαν. Αἱ ταῦτα γράφουσαι ἐφημερίδες ἐννοοῦσι βεβαίως ὅτι ἡ νίκη περὶ ἧς ὁμιλοῦσι δὲν εἶνε ἀληθής, ἀλλ' ἐπίπλαστος, ἐπομένως ἄχρηστος, ἀνωφελής. Καὶ ταῦτα πάντα μεταφορικῶς, διότι κατὰ λέξιν «Καδμεία νίκη» εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κάδμου. Διὰ τὴν νουθεσίαν λοιπὸν καλῶς ὁ παροιμιᾶκός οὗτος λόγος πρέπει νὰ μάθωμεν ποία εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κάδμου, εἴς ἧς ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ παροιμία «Καδμεία νίκη.»

Ἡ ἱστορία τοῦ Κάδμου εἶνε προϊστορικὴ, παλαιότερα καὶ αὐτῶν τῶν Τρωϊκῶν. Ὁ Κάδμος ἐμυθολογήθη υἱὸς τοῦ Ἀγνώρου, βασιλέως τῆς Φοινίκης. Ὅτε ὁ Ζεὺς ἔκλεψε τὴν ὡραίαν ἀδελφὴν του Εὐρώπην, αὐτὸς ἐστάλη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του πρὸς ἀνεύρεσίν της. Ἀναζητῶν λοιπὸν αὐτὴν ἦλθε καὶ εἰς τὸ Δελφικὸν μαντεῖον ἵνα ἐρωτήσῃ τὴν Πυθίαν, ἧτις τοῦ εἶπε ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ὅτι δηλ. ἦπου ἀπαντήσῃ βοῦν ἐκεῖ νὰ κτίσῃ πόλιν. Ὁ Κάδμος ἐπιστρέφων ἀπήντησε τὸν βοῦν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἔνθα ἔμελλε νὰ κτίσῃ τὴν θέρσατον πόλιν. Ἀλλ' ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχεν εἰς δράκων τοῦ Ἄρεως τοὺς πάντας φονεύων. Πρὸς τοῦτον μονομαχίας τὸν ἐφόνευσεν ὁ Κάδμος, καὶ αὕτη εἶνε ἡ πρώτη αὐτοῦ νίκη ἧτις μᾶλλον τὸν ἐβλάψεν, ἐπειδὴ πρὸς ἐξίλασμον τοῦ φόνου τοῦ δράκοντος ἔπρεπε νὰ δουλεύσῃ εἰς τὸν Ἄρην οὐκ ἔτι ὥστε ἡ Καδμεία αὕτη νίκη ἀπέβη βλαβερά εἰς τὸν νικητὴν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου «Καδμεία νίκη» δύναται νὰ λέγηται καὶ ἡ τῶν Καδμείων νίκη, δηλ. τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου, τούτεστι τῶν Θεβαίων, διότι τὰς Θήβας ἔκτισεν ὁ Κάδμος, ὅθεν καὶ «Καδμεία» ἐλέγετο ἡ ἀκρόπολις τῶν Θεβῶν.

Ὁ Οἰδίπους ἦτον ἀπόγονος τοῦ Κάδμου καὶ εἰς αὐτὸν ἐφανερῶθῃ ἡ μεγάλη ὀργὴ τοῦ Ἄρεως διὰ τὸν φόνον τοῦ δράκοντος. Ὁ Οἰδίπους ἐπιστρέφων ἐκ Δελφῶν ἀπήντησε κατ' ὁδὸν τὸν βασιλέα τῶν Θεβῶν Λαίον μετὰ τῶν ὑπάσπιστῶν του καὶ ἐρίσας πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους· ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη ὑπῆρξεν ὀλεθρία, διότι ὁ φονευθεὶς βασιλεὺς ἦτο αὐτὸς ὁ πατὴρ τοῦ δυστυχοῦς νικητοῦ ἢν ἠγνοεῖ. Ὁ Οἰδίπους ἐνίκησε καὶ τὴν Σφίγγα λύσας τὸ ὀλεθριον αἰνιγματῆς· ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη τοῦ Καδμείου Οἰδίποδος ὑπῆρξεν ἀτυχεστάτη, διότι ὡς ἐπαθλον τῆς νίκης ἔλαβε τὴν βασιλείαν τῶν Θεβῶν καὶ ὡς σύζυγον ἐξ ἀγνοίας τὴν μητέρα του, τὴν ἡδὴ χήραν τοῦ Λαίου. Μετὰ χρόνον πολὺν ἀφοῦ ἐγέννησε τέκνα ἐκ τῆς ἀγνοουμένης μητρὸς του ἔμαθε τὰ ὀλεθρία καὶ αἰσχίστα ἀποτελέσματα τῶν δυστυχῶν νικῶν του, καὶ ἐξετόφλωσεν ἐαυ-

τὸν, ἡ δὲ μήτηρ καὶ γυνὴ αὐτοῦ Ἰοκάστη ἀπήγαζον. Οἱ υἱοὶ τοῦ Οἰδίποδος Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνεϊκῆς ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς βασιλείας καὶ εἰς πόλεμον καταστάντες ἐνίκησαν μονομαχοῦντες ἀμφοτέροι, ἀλλ' ἡ νίκη τῶν ἦτο ὀλεθρία, διότι συγχρόνως ἐν τῇ μονομαχίᾳ ἐφόνευσαν ἀλλήλους καὶ οὕτως ἐνίκησαν καὶ οἱ δύο νίκην Καδμείαν. Ἡ τραγικὴ αὕτη ἱστορία τῶν δυστυχῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου ἦτο κατάλληλος ὕλη διὰ τραγωδίας καὶ οἱ τρεῖς τραγικοὶ ποιηταὶ (Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐρυπίδης) συνεκίνησαν πολλάκις εἰς δάκρυα τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον διὰ τραγωδιῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου. Οἱ Ἀθηναῖοι τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης ἐποχῆς ἔβλεπον ἐν τῷ θεάτρῳ «τὴν Καδμείαν νίκην» καὶ ἐγίνωσκον κάλλιστα τὴν παροιμίαν ταύτην, ἧτις καὶ σημερον ἀμυδρὰ, καὶ τοῖς πλείστοις ἀγνωστος, ἀναφαίνεται ἐνίοτε ἐν ταῖς ἐφημερίσιν.

Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς ἐχρήσαντο τῇ παροιμίᾳ ταύτῃ ἐπὶ βλαβερᾶς νίκης καὶ ἐντεῦθεν περιῆλθε καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει περὶ τίνος βλαβερᾶς νίκης τῶν Φωκέων τάδε : «Καδμεία νίκη τοῖσι Φωκεῦσιν ἐγένετο.» Ὁ δὲ φιλόσοφος Πλούταρχος ἐξηγῶν τρόπον τινὰ καὶ τί εἶσι νίκη Καδμεία, γράφει που ἐν τοῖς Ἠθικοῖς αὐτοῦ τάδε : «Οὐ γὰρ τὸ νικᾶν μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἠττάσθαι ἐπίστασθαι καλόν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν, ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ νίκη Καδμεία.»

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ διχογνωμία τοῦ πνεύματος ἡμῶν ἐμποδίζει πολλάκις ἡμᾶς νὰ καταστῶμεν χρήσιμοι. Ἐνῶ ἀποτεινομεν εἰς ἐκυτοὺς τὴν ἐρώτησιν «πρέπει νὰ πράξω τοῦτο ἢ νὰ μὴ τὸ πράξω», ἡ εὐκαιρία παρέρχεται, ἡ στιγμή ἀφίπταται, τὸ ἄνθος μαραινέται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον δὲν δύναται ν' ἀναζωογονηθῇ ποτιζόμενον διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανόιας. (Frédérica Bremer).

* Μεταξὺ ἐκμυστηρεύσεως καὶ ἀθυροστομίας ἡ ἀπόστασις εἶνε ἐλαχίστη, τόση μόνον ὅση ἡ μεταξὺ στόματος καὶ ὠτίου. (Petit-Senn).

* * Ὑπάρχουσι λόγοι θανατηφόροι· ἐπίβλεπε λοιπὸν τὴν γλῶσσάν σου καὶ ἄπεχε τῆς κακολογίας. (Lamennais).

* * Ὁ μὴ ταρπτόμενος ἕνεκα μικρολογιῶν καθίσταται διὰ τῆς ἕξεως ἀναίσθητος εἰς αὐτὰς, ἐνῶ ὁ ἀποδίδων εἰς ταύτας μείζονα τοῦ δέοντος σημασίαν μεταβάλλει τὰς μικρὰς τοῦ βίου ἐνοχλήσεις εἰς ἀληθῆ μαρτύρια, καταστρέφοντα τὸ πλείστον τῆς εὐτυχίας του.

«Μὴ πολλαπλασιάζετε τοὺς νόμους, ἔλεγεν ἀρχαῖος Ἕλλην σοφὸς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μὴ πολλαπλασιάζετε τοὺς νόμους, ἀλλ' ἐν τῇ καρ-